

Národní eKnihovna – projekt pro 21. století [1]

Autor:

- [KNÍŽEK, Petr](#) [2]

Číslo:

- [2019, ročník 28, číslo 3](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [digitální technologie](#) [5], [Národní knihovna ČR](#) [6], [projekty](#) [7]

Jak již možná mnozí čtenáři (především z řad pracovníků Národní knihovny) zaregistrovali, v Národní knihovně se rozbíhá projekt s názvem Národní eKnihovna. Rád bych Vám zde v krátkosti tento projekt představil.

Hlavním cílem projektu je vytvořit nový podpůrný informační systém pro řízení, podporu činností a provoz Národní knihovny, příspěvkové organizace organizační složky státu – Ministerstva kultury. Záměrem projektu je vytvořit systém, který pomůže posunout Národní knihovnu ČR do 21. století, a to především atraktivní formou nabídky moderních služeb poskytovaných široké odborné i laické veřejnosti, efektivním řízením vztahů s klienty – čtenáři, ale i nasazením nových informačních a komunikačních technologií, které umožní vyšší míru využití mobilních zařízení knihovny i čtenářů pro konzumaci služeb, bezkontaktních čipových karet pro snadnou a bezpečnou identifikaci čtenářů a jejich aktivit, vzdálenou správu uživatelského účtu včetně možnosti jeho založení bez nutnosti osobní návštěvy, úhradu plateb bezhotovostní cestou atp.

Ústřední vizí projektu není současné služby nahradit jinými nebo ukončit jejich poskytování, ale soustředit tyto služby, dnes mnohdy stojící vedle sebe do jisté míry nezávisle, do jednoho místa a využít tak výhod, které z toho vyplývají nejen pro čtenáře, ale také pro pracovníky Národní knihovny a instituci samotnou.

Funkcionality nového informačního systému lze shrnout do následujících bodů:

- nová, uživatelsky přívětivá správa profilového účtu čtenáře s možností napojení na sociální síť;
- zpřístupnění aktuální produkce e-publikací a umožnění konzumace co nejširší druhového či typového spektra digitálních i digitalizovaných děl v rámci zajištění rovného přístupu ke kulturnímu a vědeckému dědictví v digitální podobě;
- možnost uživatelských plateb elektronickou formou;
-

nasazení nástroje pro vědecké pracovníky a jejich moderní vědeckou práci s digitálním obsahem;

- rozšíření možností a způsobů vyhledávání v databázích, zadávání a vyřízení objednávek, vlastního čerpání služeb i všech navazujících nebo následných úkonů a operací cestou snadnou a atraktivní pro klienty a efektivní, transparentní a ekonomicky odůvodněnou pro Národní knihovnu.

Národní knihovně jako instituci projekt poskytne podklady a manažersko-analytické nástroje pro podporu při rozhodování a řízení provozních činností, jako např. reporting nebo vytěžování dat pomocí nástrojů business intelligence. Dílčí cíle projektu proto směřují zejména na:

- řešení výkonů spojených s autorskými právy dle aktuální legislativy;
- kontrolované užití autorských děl včetně finančního vypořádání ve vztahu k autorům, resp. nositelům autorských práv;
- efektivní využití Seznamu děl nedostupných na trhu;
- problematiku podpory zpřístupnění digitálních dokumentů podle kolektivních smluv.

Výsledkem projektu má být také komplexní a efektivní nástroj, který umožní čtenářům rychle a účinně vyhledat a následně podat informace o hledaném díle nejen podle běžných indexů a metadat, jakými jsou např. název titulu nebo jméno autora, ale též například jen na základě útržku textu, který jim zůstal v paměti, logických nebo slovních vazeb mezi různými díly uloženými v různých fondech a knihovnách, a případně tato díla přímo zobrazit bez ohledu na druh použitého zařízení čtenáře, s možností „zapůjčení“ vyhledané digitální podoby díla na definovanou výpůjční dobu i bez nutnosti „zůstat připojený“.

Národní knihovna požádala o dotaci na realizaci projektu Národní eKnihovna v rámci Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2014–2020, prioritní osy 3. Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí, specifického cíle 3.2 Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití a kvality systémů IKT (příslušná výzva k podávání žádostí o podporu byla vyhlášena 24. března 2016). Rozhodnutím ministra kultury č. 18/2018 ze dne 11. září 2018 pak byla ze státního rozpočtu a evropských strukturálních a investičních fondů pro projekt zaregistrovaný pod číslem CZ.06.3.05/0.0/0.0/16_028/0006557 poskytnuta dotace v celkové výši způsobilých výdajů 143 750 000 Kč. Z tohoto rozhodnutí mimo jiné vyplývá, že plánovaný termín realizace projektu je 31. prosince 2020.

V roce 2019 tak mohla začít intenzivní příprava vedoucí k zahájení konkrétních projektových kroků. Byl vybrán a smluvně zajištěn technický dozor investora a také uzavřena smlouva s administrátorem veřejných zakázek na hlavní dodávky pro projekt. Proběhlo několik pracovních setkání uvnitř knihovny i konzultačních jednání k ověření nejnovějších trendů a dostupnosti technických řešení. V průběhu léta finisovaly přípravné práce na zadávací dokumentaci pro veřejnou zakázku na dodavatele softwarové části díla, na kterou bude navazovat veřejná zakázka na dodávku nezbytného technického vybavení. V tuto chvíli bych nerad zde uveřejnil jakékoli detaily, které budou součástí zadání a ohrozil tak průběh řízení či jejich výsledky. Ujišťuji Vás ale, že v některém z příštích čísel Bulletinu SKIP určitě najdete další, aktualizované informace.

Na závěr si dovoluji popřát všem členům organizační struktury projektu i všem ostatním pracovníkům Národní knihovny, zřizovatele či jiných spolupracujících subjektů úspěšné splnění cílů

projektu a úkolů, které pro ně vyplývají nebo vyplynou z jejich role a účasti na realizaci. Věřím, že projekt dojde do konce jako úspěšný a bude přínosem pro všechny milovníky literatury a knihovnictví obecně. Věřím, že stejné přání a podporu můžu já i projekt očekávat také od Vás, čtenářů Bulletinu SKIP.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3/narodni-eknihovna-projekt-pro-21-stoleti>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3/narodni-eknihovna-projekt-pro-21-stoleti>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/knizek-petr>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-3>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/digitalni-technologie>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/narodni-eknihovna-cr>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/projekty>